

ת"פ 37486/02/18 - מדינת ישראל נגד סעיד בשארה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 37486-02-18 מדינת ישראל נ' בשארה 06 פברואר 2020

לפני כבוד השופטת מיכל ברק נבו

מדינת ישראל

המאשימה

על ידי פרקליטות מחוז מרכז - עו"ד גל רוזנצווייג

נגד

סעיד בשארה

הנאשם

על ידי בא כוחו עו"ד ניר שניידרמן

גזר דין

הרקע וכתב האישום

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום, אך טרם הליך ההוכחות, הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון, שכלל תיקון כתב האישום, ללא הסדר עונשי. בהתאם, ביום 2.1.19, התרתי לנאשם לחזור בו מכפירתו בכתב האישום המקורי, והרשעתי אותו, על פי הודאתו, בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן, כדלקמן: סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, לפי סעיף 332(2), לחוק העונשין, התשל"ז-1977 [החוק], ונהיגה בזמן פסילה, לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961, ונהיגה ללא ביטוח, לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970.

לבקשת הצדדים הוריתי על הגשת תסקיר בעניינו של הנאשם, והפניתי את תשומת לב שירות המבחן לבקשת הסנגור לשקול שילוב הנאשם בתכנית טיפולית. לאחר קבלת התסקיר, ובהסכמת הצדדים, הוריתי על דחיית הדיון לצורך המשך שילובו של הנאשם בהליך טיפולי וקבלת תסקיר משלים. תסקיר משלים נוסף התקבל טרם הדיון שבו טענו הצדדים לעונש.

2. על פי כתב האישום המתוקן, שבו הודה הנאשם, במועד הרלוונטי לכתב האישום הוא היה פסול מלקבל ולהחזיק רישיון נהיגה. עובר לשעה 02:19 ביום 9.2.18, נטל הנאשם מכונית מסוג מרצדס השייכת לאחיו [המרצדס], ונהג בה ברחבי העיר טייבה. בהמשך, נהג באזור חירבת גבארה, בכיכר השמונה בטייבה, בעת ששהו במקום במסגרת תפקידם השוטרים ארז ביתן ושניר שירגאוקר [השוטר שירגאוקר] [ביחד: השוטרים], כשהם נוסעים בניידת משטרה מזהה [הניידת].

השוטרים סימנו לנאשם לעצור לבדיקה, אך הוא לא נענה להוראתם, והחל להימלט מהמקום בנסיעה שלא בהתאם לתנאי הדרך, תוך שהוא מסכן את משתמשי הדרך. הנאשם נסע דרך כיכר השמונה בטייבה לכיוון מערב, לעבר כביש 444, שם נסע על כביש 24, תוך שהוא מאלץ נהגים לסטות מנתיב נסיעתם כדי להימנע מפגיעה. בהגיעו לצומת מרומזר עם כביש 444, פנה הנאשם שמאלה, כאשר מופע הרמזור היה אדום, על אף שכל העת השוטרים רדפו אחריו בניידת, תוך שהם מסמנים לו לעצור. הוא המשיך בנסיעה שלא בהתאם לתנאי הדרך, בכביש 44 לכיוון דרום. במהלך נסיעתו,

סמוך לכניסה לטייבה, חצה הנאשם צומת נוסף, כאשר מופע הרמזור בצומת היה אדום, בעודו נוסע בנתיב שמיועד לפניה שמאלה בלבד. בהמשך עקף הנאשם רכב, תוך חציית קו הפרדה רצוף, וגרימה לנהג הרכב הנעקף לסטות ימינה. הנאשם המשיך ונסע לכיוון דרום בכביש 44, חצה את צומת צור יצחק כאשר מופע הרמזור היה אדום, ונסע לעבר העיר טירה, שם נסע לעבר הכביש העוקף בטירה. בשלב זה הוזעקו שוטרים נוספים לעזור בחסימה ובניסיון לעצור את הנאשם, כשהם מסמנים לו לעצור, אך האחרון המשיך בנהיגתו שלא בהתאם לתנאי הדרך. במהלך נהיגתו בטירה, גרם לכלי רכב נוסף לסטות מנתיב נסיעתו כדי להימנע מפגיעה, וכן עלה ונסע עם שני גלגלים על המדרכה ועקף כלי רכב.

לבסוף, לאחר מרדף שארך 24 ק"מ, נעצר הנאשם בציר קלקיליה שבטירה, ירד מהמרצדס, והחל לרוץ ולברוח מהמקום, עד שנעצר על ידי אנשי המשטרה. תוך כדי המרדף, נפגע השוטר שירגאוקר, נחבל בידו ונזקק לטיפול רפואי.

במעשיו האמורים לעיל טיפל הנאשם בכלי תחבורה בדרך שיש בה בכדי לפגוע בשימוש החופשי והבטוח של נתיב התחבורה או כלי התחבורה או בבטיחותו של נוסע כאמור, או כדי לסכן את השימוש או הבטיחות האמורים, ועשה הכל ככוונה לסכן את בטיחותם של נוסעים בנתיב התחבורה או בכלי התחבורה שהיו במקום.

במעשיו האמורים לעיל נהג הנאשם ברכב בזמן שהיה פסול לנהיגה וללא ביטוח.

תסקירי שירות המבחן

3. בתסקיר הראשון שנערך בעניינו של הנאשם, מיום 13.5.19, פורטו נסיבותיו האישיות והמשפחתיות. צויין כי הוא בן 26, רווק, מתגורר בבית הוריו בטירה, וטרם מעצרו עבד בתחום השליחויות בחברה שבבעלות אחיו וכן באופן עצמאי, אך עסקים אלו פשטו את הרגל. הנאשם סיים 12 שנות לימוד, הוא בעל תעודת בגרות מלאה וכיום איננו עובד. הוא סטודנט לתואר ראשון במנהל עסקים בקריה האקדמית בקרית אונו, ואחיו מסייע לו במימון לימודיו.

הנאשם הוא הבן השלישי מתוך חמישה ילדים, אימו עקרת בית ואביו עובד כנהג אוטובוס. הנאשם תיאר קשרים תקינים עם אחיו ואחותיו וקשר קרוב ותומך עם הוריו, ומסר שעבד בתקופת בגרותו בעבודות מזדמנות כדי לסייע בפרנסת משפחתו.

הנאשם שיתף בכך שכשהיה כבן 21 החל להשתמש בסמים מסוג קנאביס ולשתות אלכוהול, על רקע התסכול והאכזבה שחש ממצבו הכלכלי ומכך שאינו מתקדם כפי שהיה רוצה. לדבריו הפסיק את השימוש בסמים בעקבות מעצרו בתיק הנוכחי - ושתי בדיקות השתן שמסר מעידות על ניקיונו מסמים. כיום, נוכח לימודיו האקדמאים, הנאשם מבטא שביעות רצון ממצבו ומכך שפועל לקידומו האישי והמקצועי.

עוד צויין בתסקיר שאין לחובתו של הנאשם הרשעות קודמות בתיקים פליליים "רגילים", ואין תיקים פתוחים בגיליון רישומו הפלילי, אך גיליון רישומו התעבורתי מעלה שהוסמך לנהיגה בשנת 2010, ולחובתו 19 הרשעות קודמות, לרבות נהיגה בזמן פסילה, נהיגה ללא רישיון נהיגה (מעולם לא הוציא לסוג זה), נהיגה בקלות ראש והתנהגות הגורמת נזק. את העבירות של נהיגה בזמן פסילה וללא רישיון נהיגה הסביר על רקע עבודה שאליה נדרש בשל צרכיה הכלכליים של

הנאשם לקח אחריות מלאה על ביצוע המעשים מושא כתב האישום, מסר שבוצעו כחלק מעבודתו כשליח, כאשר ראה לנגד עיניו את הצורך להתפרנס, תוך קושי לקחת בחשבון את השלכות מעשיו והסיכון שהוא גורם. הוא ציין שברח כיוון שחש בושה וחשש להיתפס שוב על ידי המשטרה. לאחר מעצרו חש חרדה ולחץ ופנה לטיפול במסגרת בריאות הנפש, וכיום מתמודד עם מצבו ללא צורך בטיפול תרופתי.

שירות המבחן התרשם שהנאשם מכיר בהתנהגותו הבעייתית והוא בעל רצון ומוטיבציה בשינוי אורח חייו. במסגרת הליך המעצר השתלב הנאשם בקבוצה טיפולית המיועדת לעצורי בית, שיתף פעולה, ועל אף שמיעט לשתף בקשייו, הצליח לבחון את דפוסי התנהלותו הבעייתיים, וכן מסר בדיקות שתן אשר העידו על ניקיון משימוש בסמים. השירות התרשם כי בהשפעת התיק הנוכחי, הנאשם אכן החל לפעול לשינוי אורח חייו, הפסיק להשתמש בסמים, נרתם להליך טיפולי והחל ללמוד. כיום הנאשם מודע יותר למצבי סיכון הכרוכים בהתנהגותו, אך יש צורך להעמיק הבנתו ולשלב בקבוצה טיפולית המיועדת לצעירים עוברי חוק. לאור האמור, המליץ השירות על דחיית מועד הדיון בארבעה חודשים, שבהם הנאשם ישתלב בהליך טיפולי.

4. בתסקיר השני שנערך בעניינו של הנאשם, מיום 21.8.19, ציין שירות המבחן שהנאשם השתלב בקבוצה טיפולית במהלך תקופת הדחייה, הוא נמצא בשלב הראשוני של ההליך הטיפולי, ועד כה מגיע למפגשים, משתף בעולמו וקשוב לתכנים. הנאשם מסר שסיים את שנתו הראשונה בלימודים, הוא מבקש לנהל חיים נורמטיביים, ותיאר את ההליך הטיפולי כמשמעותי עבורו וכמסייע לו בקשיים שונים וברכישת כלים. בדיקות שתן נוספות שמסר הנאשם העידו על נקינות מסמים.

לאור האמור, התחזקה התרשמותו של שירות המבחן ממאמציו של הנאשם לשינוי דפוסי, והמליץ על פן שיקומי, שבמסגרתו יוטל צו מבחן למשך שנה. עוד המליץ השירות על ענישה מוחשית וקונקרטי, אך סבר שמאסר בדרך של עבודות שירות יפגע בלימודיו, אשר מהווים חלק מרכזי בהליך השיקום, ועל כן המליץ על הטלת צו של"צ בהיקף של 350 שעות ומאסר על תנאי מרתיע ומציב גבול.

5. בתסקיר השלישי שנערך בעניינו של הנאשם, מיום 24.12.19, ציין שירות המבחן שלא נפתחו נגד הנאשם תיקים נוספים, בדיקות השתן מעידות על ניקיון מסמים, והוא ממשיך להשתלב בקבוצה טיפולית, נעזר בה ולוקח אחריות על חייו. לאור האמור, התרשם השירות שפחת הסיכון מצדו של הנאשם להישנות ההתנהגות השולית, וחזר על המלצתו להטלת צו מבחן למשך שנה, צו של"צ בהיקף של 350 שעות ומאסר על תנאי מרתיע ומציב גבול.

טיעוני הצדדים לעונש

6. ראיות לעונש: ב"כ המאשימה הגיש את הרישום הפלילי-התעבורתי של הנאשם (עת/1), ואת הכרעת הדין וגזר הדין בפ"ל 9110-08-16 **מדינת ישראל נ' בשארה** [13.3.17] (עת/2) [התיק הקודם], שם הורשע הנאשם על פי הודאתו בעבירת נהיגה בזמן פסילה, ללא רישיון נהיגה תקף לסוג הרכב וללא פוליסת ביטוח, ונגזרו עליו, לצד עונשים נוספים, פסילה מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה על תנאי לתקופה של 6 חודשים, למשך 3 שנים, ומאסר על תנאי

לתקופה של 6 חודשים, למשך 3 שנים.

במסגרת טיעוני הנאשם לעונש העידו שני עדי אופי. אחיו של הנאשם, מר **סלאח בשארה**, תיאר את הנאשם כבן משפחה מסור ואוהב, שתמך בו בעת הצורך הן מבחינה כלכלית, הן נפשית. הנאשם היה תלמיד מצטיין, שלא יכול היה לממש עצמו בשנים האחרונות משום שויתר על לימודיו כדי לסייע לסלאח לממן את לימודי הרפואה שלו. סלאח טען שהנאשם "חזר לעצמו", הפסיק להשתמש בסמים, וביקש שיאפשרו לו עתה לממש את הפוטנציאל שלו, כפי שהחל לעשות. מעסיקו של הנאשם בזמן חלופת המעצר, מר **סמארה רבחי**, שאף היה ערב לו, מסר שהוא מכיר את משפחתו של הנאשם, ומדובר במשפחה מכובדת. רבחי טען שהנאשם בחור נחמד ומוצלח, עובד מסור כבר כשנתיים, והוא ביקש לנהוג עמו במידת הרחמים ולאפשר לו להתחיל את חייו בצורה טובה. אביו של הנאשם, מר **עימאד בשארה**, ומנכ"ל עיריית טירה, **ד"ר קשוע עבדל רחמן**, נכחו באולם, אך הסנגור ביקש שלא להכביד בהבאת עדויות נוספות. בנוסף, הגיש ב"כ הנאשם גיליון ציונים עדכני מלימודיו של הנאשם בקריה האקדמית אונו (**ענ/1**) ואסופת מסמכים שעניינם ציוניו של הנאשם בתקופת בית הספר (**ענ/2**).

טיעוני ב"כ המאשימה

7. בית המשפט העליון קבע שיש להחמיר עם אלו שמעצימים את הסיכון הטמון כיום בכבישים. ב"כ המאשימה טען שהנאשם הוא בבחינת "שור מועד", שכן עברו התעבורתי רצוף בעבירות של נהיגה במהירות מופרזת, נהיגה בניגוד לתמרוקים, נהיגה ללא רישיון תקף, ונהיגה בפסילה. את העבירות מושא תיק זה עבר הנאשם כאשר עונש מאסר בר הפעלה מרחף מעל ראשו, ואף הפסילה בפועל, אשר הוטלה עליו בעבר, לא הרתיעה אותו מלשוב ולבצע עבירות תעבורה. ב"כ המאשימה עמד על נסיבותיו החמורות של המקרה, ועל כך שאלו מלמדות שלא מדובר על אירוע נקודתי, אלא על אירוע מתמשך, שיצר סיכון ממשי לחיי אדם. לטענתו, מדובר באירוע אחד הכולל מספר עבירות, שבמסגרתו נהג הנאשם בצורה "שלוחת רסן ופראית" במהלך מרדף על פני מרחק עצום, כך שמשתמשי דרך נאלצו לסור מדרכו, לרבות חציית צמתים כאשר מופע הרמזור אדום, ועלייה על המדרכה, תוך שהוא מסכן את חייהם של הסובבים אותו, והכל כשהוא בפסילה.

ב"כ המאשימה הפנה לערך המוגן שעומד בבסיס העבירות שבהן הורשע הנאשם, ערך חיי האדם, ועתר לקביעת מתחם עונש ראוי שנע בין 30 ל-60 חודשי מאסר בפועל.

במענה לטענתו של הסנגור כי יש להתחשב בטענת הגנה מן הצדק במקרה דנן, בשל העובדה שכתב האישום הוגש בבית המשפט המחוזי, כאשר לכאורה היה ניתן להגישו בבית המשפט השלום בגין עבירות קלות יותר, טען ב"כ המאשימה כי אנו בגדרו של הסדר טיעון, שבמסגרתו בחר הנאשם להודות בכתב האישום המתוקן, ולכן אין לטענה זו מקום.

לעניין מיקומו של הנאשם בתוך המתחם, סבר התובע כי יש להתחשב בהודייתו של הנאשם ונטילת האחריות על ידו, כמו גם התהליך שעבר והעובדה ששינה מדרכו ושיתף פעולה עם שירות המבחן, אך טען שהתחשבות זו צריכה להיעשות בתוך המתחם ולא בחריגה ממנו. כן טען כי לאור נסיבות המקרה, הסיכון שנוצר, שיקול ההרתעה, העבר התעבורתי העומד לחובתו של הנאשם והמאסר בר הפעלה, יש ליתן להודיה ולשיקום משקל נמוך. על כן, טען, יש לקבוע את עונשו של הנאשם במחצית העליונה של המתחם, ולפיכך עתר להטיל עליו עונש של 4 שנות מאסר, פסילה בפועל,

עמוד 4

פסילה על תנאי, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי כספי, וכן להפעיל את עונש המאסר המותנה של ששת החודשים שהוטל במסגרת התיק הקודם, במצטבר לעונש המאסר שיוטל.

ב"כ המאשימה הפנה למספר פסקי דין, וכן התייחס לפסקי דין שונים שאליהם הפנה הסנגור, ולרלוונטיים שביניהם אתייחס בפרק הדיון וההכרעה.

טיעוני ההגנה

8. ב"כ הנאשם הסכים לטענות התביעה בדבר חומרת העבירות שבהן הורשע הנאשם והסיכון שיצר במעשיו, אך ביקש לחלוק על רכיבים אחרים בטיעונו של ב"כ המאשימה. לטענתו, עומדת לנאשם טענת הגנה מן הצדק, וזאת לאור תיקון שיצא להנחיה מספר 2.17 להנחיות פרקליט המדינה, שהתקבל לאחר שהוגש כתב האישום, ממנו נלמד כי ניתן היה להעמיד את הנאשם לדין בגין עבירות קלות יותר בבית משפט השלום. על אף שהנחיה זו איננה חלה בצורה רטרואקטיבית והנאשם בחר להודות בעובדות כתב האישום המתוקן, לאור מקרים דומים בהם יוחסו לנאשמים עבירות קלות יותר ונגזרו עונשים נמוכים יחסית, ביקש הסנגור ליתן לכך משקל בעת גזירת הדין. לשם המחשת טענתו, הגיש כתבי אישום ופסקי דין במקרים שבהם הועמד נאשם לדין בעבירה לפי סעיף 338(א)(1) לחוק (נהיגה רשלנית ברכב תוך סיכון חיי אדם), חרף נהיגה שכללה נסיעה במהירות גבוהה, תוך התעלמות מקריאות של שוטרים לעצור, תוך עליה על אי תנועה או נסיעה בניגוד לכיוון התנועה, תוך סיכון הולכי רגל, נסיעה בשוליים וכיוצא באלה.

הסנגור טען כי יש לגזור את מתחם הענישה מאמירות עדכניות של בית המשפט ועשרות פסקי הדין בנושא, חלף מספר פסקי דין בודדים שאותם הציגה המדינה. לטענתו, מתחם העונש הראוי במקרה דנן רחב מאוד, וזאת בשל ההבנה בבתי המשפט שכאשר עבירה זו נעברת, ולא מתרחש נזק ממשי, ניתן לייחס עבירות שונות. לאור האמור, עתרה ההגנה לקביעת מתחם שנע בין מספר חודשי מאסר, שניתן להטיל בדרך של עבודות שירות, ועד מספר גבוה מאוד של חודשי מאסר בפועל.

באשר למיקום העונש בתוך המתחם, טען ב"כ הנאשם שיש לסטות לקולה מהמתחם וזאת בהתאם לסעיף 40ד לחוק, שמאפשר חריגה מטעמי שיקום. ב"כ הנאשם הפנה לתסקירי שירות המבחן בעניינו של הנאשם ולדברי עדי האופי, וטען שהנאשם ערך שינוי משמעותי בחייו, בין היתר לאור חששו מענישה משמעותית. הוא החל ללמוד במסלול למנהל עסקים בקריה האקדמית אונו, היה בפיקוח מעצר מטעם שירות המבחן במשך חודשים רבים, וכן חדל לחלוטין להשתמש בסמים ומסר בדיקות שתן שהעידו על נקינותו. הנאשם הוכיח על פני תקופה ארוכה יחסית שהוא מסוגל להתמיד בלימודים אקדמיים, לקבל ציונים גבוהים, לעבוד באופן סדיר ולהיות אזרח נורמטיבי ומועיל. שירות המבחן סבר כי אף עבודות שירות יקטעו את הלימודים של הנאשם, אך הסנגור הכיר בכך שעונש שאינו כולל מאסר לא יכול לבוא בחשבון, וציין כי אם יוטל מאסר בעבודות שירות, יוכל הנאשם בכל זאת ללמוד כמה קורסים, וזאת בניגוד לעונש מאסר ארוך, שיחזיר אותו כמה שנים לאחור.

ב"כ הנאשם טען, כאמור, שיש לסטות לקולה ממתחם הענישה, ועתר להטיל על הנאשם מאסר בן 9 חודשים, לנשיאה בדרך של עבודות שירות.

דבר הנאשם

עמוד 5

9. הנאשם מסר שהוא מודה בעבירות. לטענתו, נאלץ לעבוד כדי לסייע בכלכלת ביתו, ולנסוע לשם כך, וזה הרקע למעשים שביצע. הנאשם טען שבתחילה ברח מהמשטרה כי לא ידע שמדובר במשטרה, ולאחר מכן המשיך לברוח, ולפי קצינת המבחן, הדבר נבע מהפחד שהשתלט עליו. הנאשם תיאר את עברו כתלמיד מצטיין בבית הספר, את רצונו להמשיך ולהצליח בלימודיו האקדמיים, ואת שאיפותיו לעתיד הרחוק, אך הדגיש כי "בסופו של דבר, אקבל את החלטת בית המשפט ואני מתנצל".

דין והכרעה

10. אירוע אחד או מספר אירועים?

במקרה שלפנינו, הסכימו הצדדים כי במונחי סעיף 40ג(א) לחוק, מדובר באירוע אחד, הכולל מספר עבירות, ובהתאם יקבע מתחם עונש אחד, המתחשב בריבוי העבירות.

11. הערכים המוגנים שנפגעו מהעבירות שביצע הנאשם הם שמירה על שלום הציבור וביטחון, שלמות הגוף של העושים שימוש בנתיבי התחבורה, וכן שמירה על שלטון החוק והסדר הציבורי.

בעניין נהיגה פרועה בעת מרדפים אחר נהגים שלא נשמעים להוראותיהם של השוטרים ומסכנים את הציבור וביטחון, קבע כבוד השופט סולברג בע"פ 4277/14 אלזבידי נ' **מדינת ישראל** [28.5.15], פסקה 51, כדלקמן:

"תופעת המרדפים עולה כדי 'מכת מדינה' של ממש. על הענישה בכגון דא להיות מכבידה ומרתיעה, לבל ישנו אירועים מעין אלו (ראו, למשל: ע"פ 7798/08 **מדינת ישראל נ' שביקוב** (22.1.2009); ע"פ 6757/11 **סעדין נ' מדינת ישראל** (16.10.2012))."

עוד ראו דבריו בע"פ 9746/16 **חזאן נ' מדינת ישראל** [6.4.17], פסקה 11:

"כלי רכב אפשר שיהיה כלי מחזיק ברכה, אך אפשר שיהיה גם 'כלי נשק', הכל לפי המשתמש; נהג בו באחריות ובשיקול דעת - נעשה לו 'סם חיים', לא עשה כן - נעשה לו (ולאחרים) 'סם מוות'".

בעניין החומרה המתלווה לנהיגה בזמן פסילה, קבע בית המשפט העליון כי מדובר בעבירה חמורה, המלמדת על זלזול והיעדר מורא מפני החוק:

"נדמה כי אין צורך להרחיב אודות החומרה הכרוכה בנהיגה בזמן פסילה. בביצוע מעשה כזה מסכן הנהג, שכבר הוכיח בעבר כי חוקי התעבורה אינם נר לרגליו, את שלום הציבור - נהגים והולכי רגל כאחד; הוא מבטא זלזול בצווים של בית-המשפט; הוא מוכיח, כי לא ניתן להרחיק אותו נהג מהכביש כל עוד הדבר תלוי ברצונו הטוב (רע"פ 410/04 **מזרחי נ' מדינת ישראל**, לא פורסם, מיום 7.3.04; רע"פ 7019/04 **אופיר נ' מדינת ישראל**, לא פורסם, מיום 12.8.04; רע"פ 9399/04 **קרקי נ' מדינת ישראל**, לא פורסם, מיום 30.1.05; רע"פ 3878/05 **בנגוזי נ' מדינת ישראל**, לא פורסם, מיום 26.5.05; רע"פ 7523/06 **מואסי נ' מדינת ישראל**, לא פורסם, מיום 25.9.06)."

(רע"פ 6115/06 **מדינת ישראל נ' אבו-לבן** [8.5.07], פסקה 5 לפסק דינו של כבוד השופט לוי).

12. מידת הפגיעה בערכים הללו היא בינונית. מספר פעמים אילץ הנאשם נהגים לסטות מנתיב נסיעתם כדי להימנע

מפגיעתו, תוך שהוא עובר כמה צמתים, כאשר מופע האור אדום, ואגב ביצוע עבירות תנועה נוספות. המרדף אחר הנאשם נמשך לאורך כ-24 ק"מ, והוא אף הוסיף וברח רגלית, עד שנתפס. מעשיו של הנאשם מלמדים על העדר מורא מהחוק ומאלו האמונים על אכיפתו, וכן על זילות ואדישות כלפי חיי אדם. כאמור, אף כאשר ראה הנאשם שנהגים נאלצים לסטות מנתיב נסיעתם מחשש פן יפגעו, לא חדל מהתנהגותו המסוכנת והמשיך לעבור על חוקי התנועה ולסכן נהגים נוספים.

13. באשר ל**נסיבות הקשורות בביצוע העבירות**: הנאשם נהג בעת שהיה פסול לנהיגה, בעת שתלוי ועומד נגדו מאסר מותנה בר הפעלה, תוך שהוא נמלט משוטרים ומסכן את משתמשי הדרך. הנאשם נסע כברת דרך כשהמטרה בעקבותיו, עבר כמה צמתים כאשר מופע הרמזור היה אדום, חצה קו הפרדה רצוף וכן עקף מכוניות, תוך שעלה עם שני גלגלים על המדרכה, וגרם לנהגים לסטות מנתיב נסיעתם כדי להימנע מפגיעה. יתרה מכך, אף לאחר שנעצר הנאשם, ירד מרכבו והחל לברוח. יצוין שתוך כדי המרדף נפגע השוטר שירגאוקר, נחבל בידו ונזקק לטיפול רפואי. התעלמותו הגסה של הנאשם מקריאותיהם והתראותיהם של השוטרים שדלקו אחריו, כמו גם מנוסתו הרגלית לאחר שעצר את המרצדס, מצביעה שאין מורא החוק עליו, ושהתנהגותו פורצת גבולות אף במחיר פגיעה בנפש של משתמשי דרך רנדומליים.

התנהלותו של הנאשם חסרת גבולות ומעצורים, וגלום בה **פוטנציאל עצום לנזק**, לפגיעה ברכוש ובנפש, ורק יד המזל ועירנותם של משתמשי הדרך מנעה פגיעה. עוד אציין, כי העובדה שנטל רכב השייך לאחיו, בזמן שהוא פסול מנהיגה, מעידה שלכל הפחות לחלק מהעבירות שביצע קדם **תכנון מוקדם**. באשר לעבירות שביצע הנאשם לאחר שהשוטרים ביקשו שיעצור לראשונה, הוא לא חדל באופן מיידי, אלא רק לאחר נסיעה של 24 ק"מ.

14. **מדיניות הענישה הנוהגת**

פסקי הדין יובאו לפי סדר כרונולוגי של מתן פסק הדין, מהחדש לישן:

א. בע"פ 779/19 **אבו מדיעם נ' מדינת ישראל** [22.7.19], שאליו הפנה ב"כ הנאשם, נידון ערעורו של מי שהורשע לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו ונהיגה בזמן פסילה, ונגזרו עליו 20 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית. אזרח עצר שוטרים וסימן להם כי רכב מסוים פגע ברכבו וניסה להימלט. השוטרים נסעו אחר הרכב, שבו נהג המערער, והורו לו לעצור, אך המערער ניסה להימלט מהמקום בנסיעה מהירה, תוך שהשוטרים דולקים אחריו. הוא ביצע פניות פרסה פתאומיות ונסע נגד כיוון התנועה, באופן שאילץ שוטרים ומשתמשי דרך לסטות לצד הכביש. בשלב מסוים האיץ המערער לכיוון נידת מטרה, פגע בה מאחור והמשיך בנסיעה, תוך שדחף אותה, ולבסוף נמלט מהמקום. הערעור על גזר הדין נדחה, בנימוק כי אינו חורג באופן קיצוני מהענישה המקובלת. בית המשפט העליון קבע שהענישה הנוהגת ביחס לעבירות דומות כוללת עונש של 3 שנות מאסר בפועל ויותר, וצוין כי ההקלה שניתנה למערער, ניתנה על רקע נסיבותיו האישיות והשלכות מצבו הנפשי על יכולתו להבין את הפסול שבמעשיו.

ב. בע"פ 893/18 **דניסיוק נ' מדינת ישראל** [2.5.19], שאליו הפנה ב"כ הנאשם, נידון ערעורו של מי שהורשע על פי הודאתו, לאחר שנשמעו חלק מראיות הצדדים, במסגרת "הסדר טוווח", שבו הוסכם שהמאשימה תעתור לעונש מאסר בן 12 חודשים. לפי גזר הדין שניתן בבית משפט קמא, ת"פ

13-04-23230 **מדינת ישראל נ' דניסיוק** [25.12.17], המערער הורשע בעבירות של סיכון חיי אנשים בנתיב תחבורה, חבלה במזיד ברכב, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, נהיגה במהירות מופרזת, נהיגה ללא רישיון נהיגה ועבירות תעבורה נוספות. המתחם שנקבע נע בין 8 חודשי מאסר בפועל ל-36 חודשי מאסר בפועל, ונגזרו עליו 8 חודשי מאסר בפועל, פסילה מלקבל ומלהחזיק רישיון נהיגה למשך 30 חודשים ועונשים מותנים. המערער נהג באופנוע כבד, שרישיון פג והוא לא היה מבוטח, כשהוא מרכיב מאחור את חברו, כשברשותו רישיון לאופנוע של 250 סמ"ק בלבד. שוטרים סימנו למערער לעצור לשם בדיקת רישיונות, אך הוא הגביר את מהירותו, והשוטרים החלו במרדף, כאשר בשלב מסוים סובב המערער את האופנוע כך שהיה קרוב לפגיעה בשוטר. המערער נסע במהירות גבוהה, ביצע פניית פרסה כשהוא עובר קו הפרדה רצוף, עבר בצומת ברמזור אדום, עקף כלי רכב וסיכן את הנוסעים בהם ואת השוטרים שרדפו אחריו כשהם רכובים על אופנועים. בהמשך, חצה המערער קו הפרדה רצוף, במהירות גבוהה, לכיוון שוטר, ולאחר מכן ניסה לסטות לכיוון אופנועי שוטרים, ופגע באחד מהם. בתום מרדף ממושך הצליחו השוטרים לעצור את המערער, וזאת רק לאחר ששוטר שלף לעברו אקדח. בית המשפט המחוזי קבע שלתקופה הארוכה, כשלוש וחצי שנים, בה שהה המערער בתנאים מגבילים, מעצר בפיקוח אלקטרוני ולאחר מכן מעצר בית ללא חלונות אוורור, משקל משמעותי בקביעת עונשו. בית המשפט העליון, בהחלטתו מיום 1.4.19, קבע כי במצב הדברים הרגיל היה מקום להטיל עונש מאסר בפועל לתקופה משמעותית, אלא שבנסיבות המיוחדות שנוצרו לאורך התקופה, ובהינתן כי חלפו 6 שנים מאז עבר המערער את העבירות, מצא בית המשפט העליון לאמץ את המלצת שירות המבחן, לאפשר למערער להתמיד בהליך שיקומי, ולגזור עליו 7 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות.

ג. בע"פ 5626/14 **לנקין נ' מדינת ישראל** [2.8.15], שאליו הפנה ב"כ המאשימה, נידון ערעורו של מי שהורשע לאחר שמיעת הוכחות, בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, נהיגה בזמן פסילה ונהיגה ללא רישיון נהיגה תקף, ונגזרו עליו 50 חודשי מאסר בפועל, פסילה מלקבל ולהחזיק רישיון נהיגה למשך 4 שנים ועונשים מותנים. המערער נהג ברכב כשהיה בפסילה, מבלי שהיה בידו רישיון בר תוקף, נגד כיוון התנועה, בעיר אשדוד. שוטרים שסיירו במקום קראו לו לעצור, אך המערער פתח בנסיעה מהירה ופרועה ברחובות העיר. בנסיעתו, עקף המערער כלי רכב בצורה מסוכנת מימין ומשמאל ואילץ אותם לסטות מנתיב נסיעתם, גרם להולכי רגל לזוז הצידה, נכנס לצומת מבלי לתת זכות קדימה, חצה צמתים כאשר מופע הרמזור היה אדום, נסע על שטחי הפרדה, ועוד. המערער נמלט מניידות משטרה שחסמו את נתיב נסיעתו וכן מאלה שדלקו אחריו, ונעצר לבסוף כאשר התנגשה ניידת משטרה ברכבו, עת ביצע פניית פרסה לצורך התחמקות ממנה. המערער נמלט מהרכב ונתפס לאחר מרדף רגלי. בית המשפט העליון דחה את הערעור, עמד על החומרה הטמונה בעבירות מסוג זה, וקבע שצדק בית משפט קמא משהחליט להטיל עונש מאסר משמעותי. בית המשפט העליון קבע כי מתחם העונש שנקבע בבית משפט קמא, שנע בין 30 ל-60 חודשי מאסר בפועל, תואם פסיקות קודמות והוא סביר ומידתי. עוד נקבע כי עת גזר את עונשו בתחתית השליש העליון של המתחם, נתן בית המשפט משקל מספק לנסיבותיו האישיות של המערער, שניהל חיים נורמטיביים לאחר העבירות, עמד בתנאים המגבילים וזהו עונש המאסר בפועל הראשון שהושת עליו. יש לציין שבמקרה הנ"ל למערער היה עבר פלילי והוא לא נטל אחריות על מעשיו. נוסף על כך, המקרה כלל גם נסיעה לעבר הולכי רגל, פנייה שגרמה להתנגשותה של ניידת ברכבו ופעולות נוספות המסכנות את משתמשי הדרך, והכל בהבחנה מענייננו, כאשר יש לציין שבענייננו נחבל שוטר.

ד. בע"פ 2499/14 **אלנבארי נ' מדינת ישראל** [5.11.14] **[עניין אלנבארי]**, שאליו הפנה ב"כ המאשימה,

נידון ערעור המדינה בעניינו של מי שהורשע על פי הודאתו, ב"הסדר טווח" (שבו עתרה המאשימה למאסר בן 24 חודשים), בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה והפרעה לשוטר במילוי תפקידו, ונגזרו עליו 20 חודשי מאסר ועונשים מותנים. המערער נהג במהירות של 138 ק"מ בכביש 40, ועקף ניידת משטרה, שהחלה לנסוע אחריו. שוטר אחר, שקלט את מהירות נסיעתו של המערער הורה לו לעצור, ובתגובה הגביר המערער את מהירותו. שוטרים בשתי הניידות דלקו אחר המערער כשהם מפעילים צופר ומורים לו באמצעות מערכת הכריזה לעצור. המערער המשיך לנסוע במהירות ובפראות, עקף כלי רכב בצורה מסוכנת, ניסה לעקוף שני כלי רכב על ידי מעבר ביניהם, וסטה לעבר נתיב כך שרכב נוסף וניידת נאלצו לבלום תוך כדי סטייה מנתיב נסיעתם. בית המשפט העליון דחה את הערעור בנימוק כי העונש שנגזר מצוי בתחתית מתחם הענישה, וציין את ע"פ 2410/04 **מדינת ישראל נ' אבולקיעאן** [11.11.04] **עניין אבולקיעאן**], שם נקבע רף של 4 שנות מאסר לעבירות אלו, אשר אושרר אף לאחר תיקון 113 לחוק (למשל, בע"פ 3641/14 **מדינת ישראל נ' חסונה** [2.7.14] **עניין חסונה**), ע"פ 285/13 **מוסטפא נ' מדינת ישראל** [28.10.13] וע"פ 5981/15 **מדינת ישראל נ' סלוצקי** [5.7.16]). בית המשפט העליון קבע כי על אף מאמצי השיקום הניכרים של המערער, "אשר דומה כי נושאים פרי של ממש", הצפייה וההסתמכות שהתעוררו אצלו, לאחר שבית המשפט קמא ביקש בעניינו חוות דעת הממונה על עבודות השירות, לא מחייבים חריגה כה משמעותית ממתחם העונש מטעמי שיקום.

ה. **בעניין חסונה** [2.7.14], שאליו הפנה ב"כ המאשימה, נידון ערעור המדינה בעניינו של מי שהורשע על פי הודאתו, בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, חבלה במזיד, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו ונהיגה בזמן פסילה, ונגזרו עליו 15 חודשי מאסר, עונשים מותנים וקנס. שוטרים שערכו סיור בניידת משטרה הבחינו במשיב, שנהג ברחובות העיר נצרת כשהוא פסול מלהחזיק ברישיון נהיגה. השוטרים נסעו אחריו וקראו לו לעצור, אך הוא לא נשמע להוראותיהם, האיץ את מהירותו, חצה צומת כאשר מופע הרמזור היה אדום, סימן לשוטרים שבכוונתו לעצור, ואולם, לאחר שהאט - האיץ, הסיט את ההגה, פגע בניידת בעוצמה רבה וגרם נזק לחלקה הקדמי. המשיב המשיך בנהיגה פראית, עלה על מדרכות, נסע בניגוד לכיוון התנועה, עקף כלי רכב בצורה מסוכנת, גרם לאחרים לסטות מנתיב נסיעתם, סיכן בנסיעתו כלי רכב והולכי רגל, ואף לא נעצר לאחר ששוטר ירה באוויר ולכיוון גלגלי הרכב. המשיב נחסם לבסוף בסוכת אבלים, ובעת שביקש שוטר לעצור אותו, התנגד וניסה להימלט, ורק לאחר מאבק ושימוש בגז פלפל נאזק ונעצר. בית המשפט העליון קיבל את הערעור על קולת העונש, קבע שהתנהגות המשיב מעידה על זלזול בוטה בחוק וברשויות האכיפה, וציין את רף הענישה **בעניין אבולקיעאן**. בית המשפט העליון קבע כי לאור נסיבותיו החמורות של המקרה ובהינתן הענישה הנוהגת, יש להעמיד את מתחם הענישה בין 22 - 48 חודשי מאסר בפועל. באשר לעונשו של המשיב בתוך המתחם, עמד בית המשפט העליון על עברו הפלילי והתעבורתי, והערכתו השלילית של שירות המבחן, אך לאור הודאתו של המשיב, העובדה שזהו מאסרו הראשון, נסיבותיו המשפחתיות והעובדה שערכאת הערעור איננה נוהגת למצות את הדין עם נידונים, גזר עליו 25 חודשי מאסר בפועל.

ו. בע"פ 8421/12 **בן חיים נ' מדינת ישראל** [29.9.13], אליו הפנה ב"כ הנאשם, נידון ערעורו של מישהורשע לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, נהיגה ללא רישיון נהיגה והפרעה לשוטר במילוי תפקידו, ונגזרו עליו 16 חודשי מאסר, מאסר על תנאי וקנס. המערער נהג ברכב, אף שלא היה מורשה לכך, ושני חבריו נסעו עמו. המערער ביצע פניית פרסה כשאור אדום הופיע ברמזור, לא ציית להוראותיהן של שוטרות שהבחינו בו וביקשו ממנו שיעצור, ועבר עבירות תנועה רבות, לרבות חציית

צמתים ברמזור אדום ונסיעה בכיוון הנגדי לכיוון התנועה. לבסוף עצר המערער את הרכב וניסה להימלט רגלית יחד עם חבריו. בית המשפט העליון דחה את הערעור בנימוק כי בית המשפט המחוזי איזן כראוי את השיקולים השונים. בית המשפט העליון ציין את הרף שנקבע **בעניין אבולקיעאן**, 4 שנות מאסר לעבירות אלה, ואת עברו התעבורתי והפלילי הכבד של הנאשם, וקבע כי ההקלה המשמעותית שניתנה למערער היא על רקע שיהיו ההליכים המשמעותי.

ז. בע"פ 2789/13 **מדינת ישראל נ' חמדי** [4.8.13], שאליו הפנה ב"כ הנאשם, נידון ערעור המדינה בעניינו של משהורשע על פי הודאתו, בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה והסעה שלא כדין של שוהים בלתי חוקיים, ונגזרו עליו 13 חודשי מאסר ועונשים מותנים. המשיב הסיע 25 שוהים בלתי חוקיים, ברכב שניתן להסיע בו כדין עד 12 נוסעים בלבד. המשיב התעלם מקריאת ניידת שנסעה אחריו, המשיך בנסיעה במהירות גבוהה מן המותר, עבר עבירות תנועה שונות, ניסה לפגוע בניידת מספר פעמים עד שאילץ שוטר לרדת לשול הכביש, ולאחר נסיעה של כמחצית הקילומטר, עצר למראה אקדח ששלף שוטר. בית המשפט העליון קיבל את הערעור על קולת העונש וקבע כי המתחם, באשר לעבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, בנסיבות הספציפיות של המקרה, נע בין 15 ל-30 חודשים. כן החמיר במתחם שנגע לעבירת הסעה שלא כדין, ולצד זאת ציין את גילו הצעיר של המשיב, עברו הנקי והתסקירים החיוביים. לאור הכלל שערכאת הערעור איננה ממצה את הדין, החמיר את עונשו של המשיב כך שיעמוד על 20 חודשים. ניתן לגזור גזרה לעניינו רק בנוגע לעבירות הסיכון (מאחר שהקביעות לגבי הסעת השב"ח נאמרו במובחן). בעניינו, נסיבות המקרה חמורות יותר - הנאשם היה פסול מנהיגה, המרדף היה ארוך יותר בצורה משמעותית, 24 קילומטר לעומת כמחצית הקילומטר, כלל הימלטות רגלית, וכן הנאשם עבר כמה פעמים צומת כאשר מופע האור ברמזור היה אדום וחצה קו הפרדה רצוף, תוך שהוא מאלץ רכבים לסטות מנתיבם, אך לא ניסה להתנגס בניידת.

שני הצדדים הפנו לפסקי דין נוספים, שאליהם לא מצאתי לנכון להתייחס, בשל כך שכללו נסיבות ייחודיות שאינן מתקיימות במקרה דנן (נהיגה בשיכרות, ביצוע העבירות תוך הסעת נוסעים ברכב ציבורי, נסיבות חיים ייחודיות) או שלא כללו נסיבות חשובות שהתקיימו במקרה דנן (כגון נהיגה בפסילה).

15. נוסף על פסקי הדין שאליהם הפנו הצדדים, אני מוצאת להפנות למספר פסקי דין נוספים:

א. בע"פ 4763/17 **ותד נ' מדינת ישראל** [29.1.18], נידון ערעורו של מי שהורשע על פי הודאתו, בעבירות של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו ונסיעה בכיוון ההפוך, ונגזרו עליו 20 חודשי מאסר בפועל. הנאשם נהג ברכב בניגוד לכיוון התנועה, המשיך בנסיעה אף כאשר מתנדב ביחידת התנועה הארצית סימן לו לעצור, וכך המשיך כאשר מתנדבי היחידה החלו לנסוע אחריו בניידת וקראו לו לעצור. המערער נסע במהירות גבוהה, סטה עם רכבו לכיוון רכב משטרתי שהצטרף למרדף וניסה לחסום את נתיב נסיעתו, כך שהרכב נאלץ לנסוע לאחור. הוא חצה מספר צמתים כאשר מופע הרמזור היה אדום, עבר בין נתיבי תנועה ואילץ נהגים לסטות מנתיב נסיעתם. לאחר כ-20 דקות התנגש רכבו של המערער בתלולית עפר והוא ברח רגלית מהמקום. בית המשפט המחוזי ציין לקולה את גילו הצעיר של המערער בעת ביצוע המעשים, 19 שנה, את נסיבותיו המורכבות ואת ההתרשמות החיובית של שירות המבחן, וגזר את עונשו בתחתית המתחם, שאותו קבע כנע בין 20 ל-40 חודשי מאסר. בית המשפט העליון דחה את הערעור בנימוק כי על אף גילו הצעיר של המערער, היעדר הרשעות קודמות, העובדה

שהחל הליכי שיקום וכן נסיבותיו האישיות הקשות - העונש מתון בצורה ברורה. אומנם גם שם, כבעניינו, היה כאמור הליך שיקום, אך שלא כבעניינו, לנאשם שם לא היה עבר תעבורתי כבד והוא עבר את העבירות כשהיה על סף קטינות. מצד שני, הנאשם שם נסע עם רכבו לעבר ניידת משטרה כך שזו נאלצה לנסוע לאחור כדי להימנע מפגיעה.

ב. בע"פ 8547/15 **מדינת ישראל נ' מחאג'נה** [5.6.16], נידון ערעורה של המדינה וכן ערעורו של מי שהורשע על פי הודאתו, בעבירות של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו ונהיגה ללא רישיון נהיגה, ללא רישיון רכב תקף וללא תעודת ביטוח, ונגזרו עליו 24 חודשי מאסר בפועל. במהלך נסיעתו של המשיב הורו לו שוטרים לעצור לשם עריכת בדיקה שיגרתית. המשיב לא נענה לקריאות השוטרים, האיץ את מהירות נסיעתו והתפתח מרדף שבמהלכו עבר עבירות תנועה רבות - נסיעה נגד כיוון התנועה, חציית צמתים כאשר מופע האור ברמזור אדום, פניית פרסה בניגוד לחוקי התנועה ונסיעה בשולי הכביש, והכל מבלי שהוציא מעולם רישיון נהיגה. בית המשפט העליון דחה את ערעור המדינה וערעור המשיב, וקבע כי העונש שהוטל, אשר מגלם התחשבות בנסיבות לקולה, ביניהן תסקיר שירות המבחן ונסיבותיו האישיות, אינו סוטה מהפסיקה המקובלת ואף מצוי בקצה התחתון במתחם הענישה. בעניינו נסיבות דומות, למעט העובדה שנחבל שוטר ושהנאשם ברח רגלית לאחר שרכבו נעצר.

ג. בעניין **אבולקיעאן** [11.11.04] נידון ערעור המדינה בעניינו של מי שהורשע על פי הודאתו, בעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, ונגזרו עליו 24 חודשי מאסר, פסילה מלהחזיק רישיון למשך 3 שנים, עונשים מותנים ופיצוי לשוטרים. המשיב לא ציית להוראות שוטרים לעצור את הרכב שבו נהג, ובעקבות כך התפתח מרדף, שבמהלכו נמלט תוך כדי נהיגה מסוכנת, עצר כאשר תנאי הדרך חייבו אותו, וכאשר זינקו לעברו שני שוטרים - החל בנסיעה, כשהוא גורר אותם עמו. אחד השוטרים נחבל בכף רגלו. בית המשפט העליון קיבל את הערעור על קולת העונש, עמד על התופעה החמורה של נהיגה בפראות בעת הימלטות מכוחות משטרה, ולאחר שציין שבית המשפט שלערעור איננו נוהג למצות את הדין, גזר על המשיב 4 שנות מאסר ו-6 שנות פסילה. בית המשפט העליון ציין שהוא מצפה כי "רמת הענישה אותה אנו מכתבים תיושם בפועל על ידי ערכאות קמא". בשונה מעניינו, גרר המשיב במקרה דלעיל שוטרים לאחר שאלו זינקו על רכבו, אך צוין שלא מוצה עמו הדין, וכן בעניינו נהג הנאשם כשהוא פסול מנהיגה ואילץ משתמשי דרך לסור מדרכם. על אף שפסק הדין הנ"ל ניתן לפני תיקון 113, עקרונותיו שרירים וקיימים גם כיום, כעולה מפסקי הדין המפורטים לעיל.

ד. בת"פ (מחוזי מרכז) 8237-09-18 **מדינת ישראל נ' אקונה** [24.9.19], נידון נאשם, שהורשע על פי הודאתו, בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, נהיגה בקלות ראש שגרמה לתאונה בה נגרם נזק לרכוש, אי ציות לאור אדום ברמזור ונהיגה ללא רישיון נהיגה, ללא רישיון רכב תקף וללא תעודת ביטוח תקפה, ונגזרו עליו 46 חודשי מאסר בפועל, 30 חודשי פסילה מלהחזיק רישיון נהיגה, חילוט רכבו ועונשים מותנים. הנאשם מעולם לא הוציא רישיון נהיגה, ואף נפסל בעברו מלנהוג. הנאשם נהג ברכב בעיר לוד בשעת לילה, ובמושב האחורי ישב נוסע. שוטר שהתקרב בניידת משטרה לנאשם כרז לו לעצור, אך הנאשם המשיך בנסיעה, חצה צומת תוך מעבר ברמזור אדום, ניסה לפגוע בניידת, עקף ניידת מימין בנסיעה מהירה, ואף לאחר שהחלו לדלוק אחריו ניידות נוספות, התעלם מהכריזות והמשיך בנהיגה במהירות גבוהה מאוד. כשהגיע הנאשם למחסום משטרת, ירד לשול הימני והמשיך בנסיעה מהירה. בהמשך נתקל הנאשם במחסום נוסף שחסם את דרכו. הנאשם בלם, כך שניידת אחרת התנגשה בו, ומיד לאחר מכן המשיך

בנסיעה פרועה. הנאשם הגיע למחסום נוסף, ואף לאחר שנגרם לרכבו תקר בעקבות דוקרנים שהשליך שוטר, המשיך הנסיעה, ומיד לאחר מכן התנתק חלק מהגלגל האחורי של רכבו ופגע בשמשת ניידת. לאחר שנעצר הנאשם התנגד להוצאתו מהרכב. המרדף התבצע לאורך 100 ק"מ, נמשך כשעה, כאשר לעיתים נסע הנאשם במהירות העולה על 150 קמ"ש, ונגרמו כתוצאה מהתנהגותו פגיעות פח לניידות. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם במקרה דנן נע בין 30 ל-60 חודשי מאסר בפועל, וגזר את עונשו בחלקו המרכזי של המתחם. בית המשפט המחוזי שקל במסגרת שיקוליו את העובדה שלנאשם עבר פלילי מכביד, אף כי בשנים האחרונות נמנע ממעורבות פלילית, וכן את העובדה שעברו התעבורתי איננו מכביד, אך כולל עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה, שבוצעה שלושה ימים לפני העבירה הנוכחית. עוד ציין בית המשפט המחוזי את מצבו הרפואי המורכב של הנאשם, את הודייתו ואת התרשמות שירות המבחן, כי הנאשם מצמצם מחומרת העבירה ומשליך את האחריות למצבו. על גזר דין זה לא הוגש ערעור.

16. לנוכח המפורט לעיל, ובהתחשב בהבדלים בין כל אחד מהמקרים הללו לענייננו, אני סבורה כי יש להעמיד את מתחם העונש ההולם בין 24 ל-54 חודשי מאסר בפועל.

מיקום עונשו של הנאשם בתוך המתחם או חריגה ממנו?

17. לקולה שקלתי את השפעת העונש על הנאשם. הנאשם בחור צעיר, אשר החל לשקם את חייו, לרבות לימודים אקדמיים, וברי כי מאסר ארוך יקטע את הרצף הלימודי בצורה משמעותית. נוסף על כך, מאסר יגרום לו לשהות במשך פרק זמן בחברה שתאגור את הדרך נורמטיבית, שבה החל ללכת.

לזכות הנאשם אני זוקפת העדר עבר פלילי. עם זאת, לא ניתן להתעלם מכך שלנאשם עבר תעבורתי מכביד ורלוונטי, ועל כן הוא בעל משמעות רבה לעניין גזירת העונש. ראו בעניין זה דבריו של כבוד השופט סולברג בע"פ 8595/17 **מדינת ישראל נ' שאוור** [29.5.18], פסקה 11: "ב"כ של אמג'ד הדגיש את העובדה שאמג'ד נעדר עבר פלילי (עובדה שנזקפה לזכותו בגזר הדין של בית המשפט המחוזי), אלא **שעברו לעניינינו-אנו אינו 'נקי' כלל ועיקר; עברו התעבורתי - 10 הרשעות קודמות - מכביד. עסקינן בין היתר בעבירה של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, ולפיכך לעבירות התעבורה שביצע אמג'ד בעבר 'נודעת חשיבות רבה לעניין גזירת עונשו'** (ע"פ 9746/16 חזאן נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (6.4.2017))" (ההדגשות הוספו).

עוד אני מייחסת משקל משמעותי להודיה ולנטילת האחריות. הנאשם בחר שלא לנהל משפט וחסך זמן שיפוטי יקר, וציין בדבריו האחרונים כי הוא מבין את הפסול במעשיו ומחוייב לשינוי דרכו, ויש לכך משמעות רבה בגזירת דינו.

18. לחומרה יש לשקול את עבירות התעבורה הרבות בעברו של הנאשם, הכוללות מעשים דומים והמלמדות על צורך מובהק בהרתעתו ובהצבת גבול ברור. במקרה דנן, עונש הפסילה שהוטל עליו והמאסר המותנה שהיה תלוי ועומד נגדו, לא מנעו ממנו לעבור עבירות תנועה חמורות. לאור נסיבות ביצוע המעשים, נדרש עונש אשר יהא בו גם כדי להרתיע את הרבים. בית המשפט איננו יכול להשלים עם תופעה של נהיגה פרועה, המסכנת בצורה משמעותית את חייהם של משתמשי דרך רבים והיוצרת צורך במרדף משטרתי על פני קילומטרים כדי לתפוס את העברייני.

19. האם יש מקום לחרוג ממתחם הענישה שנקבע? מהתסקירים והמסמכים אשר הוגשו לעיוני, כמו גם מדברי עדי

האופי והנאשם עצמו, עולה שהנאשם החל לשקם את חייו, והוא עולה על דרך הישר. הוא מתמיד בלימודים אקדמיים ומשיג הישגים נאים; מעסיקו, רבחי, מסר שהוא התמיד בעבודתו כשנתיים, וניכר שהוא מתאמץ לשנות את דפוסי. אני ערה להמלצת שירות המבחן בעניינו של הנאשם, אך העונש שעליו המליץ אינו מתאים בשום צורה ואופן לעניינו. גם הסנגור ער לכך, ובתבונתו ציין שלא יטען לאימוץ ההמלצה, כפי שהיא. עם זאת, ההגנה סבורה, כאמור, שיש להטיל על הנאשם עונש החורג ממתחם הענישה, ולהסתפק במאסר שיכול להנשא בעבודות שירות.

לאור הפסיקה הברורה בנושא המשקל שיש לתת לנסיבות האישיות לעומת שיקולים אחרים בעבירות אלה, ומכיוון שאין לפני מקרה שיקומי קיצוני וחריג, אני סבורה שלא ניתן לחרוג ממתחם הענישה. עם זאת, להליך השיקומי המבורך של הנאשם **משמעות רבה** בקביעת עונשו בתוך המתחם, כך שעונשו של הנאשם, חרף עברו התעבורתי הכבד, המהווה דרך כלל שיקול המרחיק את עונשו של נאשם מתחתית המתחם (סעיף 40יא(11) לחוק), ייקבע בתחתית המתחם.

הגנה מן הצדק

20. באשר לטענתו של ב"כ הנאשם, כי יש מקום להתחשב בתיקון להנחיית פרקליטות המדינה, מאחר שהוא מלמד על כך שבעבר מדיניות ההעמדה לדין לא הייתה אחידה, ובמקרים דומים הועמדו נאשמים לדין בגין סעיפי אישום קלים יותר: אני סבורה שטענה זו דינה להדחות, מכמה טעמים. ראשית, עיון בהנחיה 2.17 המתוקנת מלמד שגם כיום, לאחר התיקון, המקרה דנן עונה על הקריטריונים להעמדה לדין בגין עבירה לפי סעיף 332 לחוק (ר' סעיפים 13-14 להנחיה - כניסה לצמתים בניגוד לרמזור אדום [שלוש פעמים], חציית קו הפרדה רצוף, עליה על מדרכה, אילוף נהגים אחרים לסטות כדי להמנע מפגיעה, ועוד). שנית, העובדה שקיימים מקרים שבהם, חף חומרת הנסיבות, הועמדו נאשמים לדין בסעיפים קלים יותר אינה יכולה, כשלעצמה, ללמד על אכיפה בררנית, בלי לדעת פרטים נוספים על אותם מקרים ועל השיקולים מאחורי העמדתם לדין. שלישית, משעה שהודה הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן ובעבירות שיוחסו לו, לא ניתן לקבל טענה שלפיה מעשיו יכלו, למעשה, לקבל לבוש משפטי אחר וקל יותר.

פסילה מנהיגה וקנס

21. הצדדים לא הרחיבו טענותיהם בעניינים אלו, ואני סבורה שלא קיימים שיקולים מיוחדים שמצדיקים סטייה מהנהוג בפסיקה, שפורטה לעיל, בסעיפים 14 ו-15 לגזר הדין. המקרה דנן, התיק הקודם, ועברו התעבורתי הכבד של הנאשם מלמדים על מסוכנותו הרבה ועל הצורך להרחיקו מההגה.

הפעלת המאסר המותנה

22. סעיפים 55(א) ו-56(א) לחוק מתייחסים להפעלת עונש מאסר מותנה שהוטל בהליך קודם, וההלכות בעניין זה ידועות: על בית המשפט, שהרשיע נאשם בעבירה נוספת, להורות על הפעלת מאסר מותנה שהוא בר הפעלה, אלא אם לא הטיל עליו מאסר בשל העבירה הנוספת וכן שוכנע, מטעמים שיירשמו, שבנסיבות הענין לא יהיה צודק להפעיל את המאסר על תנאי. החריג אינו חל בעניינו, וגם הסנגור, בהגנותו, לא ניסה לטעון אחרת. סעיף 58 לחוק קובע כי הכלל בהפעלת מאסר מותנה הוא שזה יינשא במצטבר למאסר שמוטל בגין ההרשעה החדשה, זולת אם הורה בית המשפט, מטעמים שיירשמו, על חפיפה חלקית, או מלאה. בית המשפט רשאי לסטות מן הכלל של ברירת המחדל בסעיף 58 לחוק, ולהורות על חפיפתן של תקופות המאסר, אם מצא שהאיזון "בין האינטרס החברתי במיצוי הדין לבין האינטרס האנושי" נוטה לטובת הליכה לקראת הנאשם (ע"פ 3503/01 תפאל נ' מדינת ישראל פ"ד נח(1) 865, 872 (2003),

מפי הנשיא ברק (כתוארו אז), כפי שצוטט על ידי כבוד המשנה לנשיאה (כתוארו אז), השופט רובינשטיין, בע"פ 8265/13 **מלכיאל נ' מדינת ישראל** [10.3.16] [עניין **מלכיאל**], פסקה נח). עוד נקבע בעניין **מלכיאל**: "במסגרת השיקולים על בית המשפט ליתן דעתו לתכליתו ההרתעתית של סעיף 58, וכנגזרת מכך, לבחון את טיב העבירה שלפניו וזיקתה לעונש הנצבר, באופן אשר יטה את הכף לטובת מיצוי דינו של הנאשם על פני נקיטת מידת חסד עמו ככל שקיימת זיקה הדוקה בין העבירה הנוכחית לעבירה שבגינה נצבר העונש" (וראו דברים דומים בע"פ 2336/16 **מזראיב נ' מדינת ישראל** [14.12.17], פסקה 32, מפי כבוד השופט מינץ).

למרות הכלל, החלטתי לבוא לקראת הנאשם במידת-מה נוספת (בנוסף למיקום עונשו בתחתית מתחם הענישה, חרף עברו התעבורתי), וזאת משיקולי שיקום, ועל מנת לתת לו תמריץ חיובי נוסף להתמיד בדרך שבה החל, ולא לשקוע בחזרה לדרך עבריינית. לכן אורה על הפעלת המאסר המותנה, בן 6 חודשים, חציו בחופף למאסר שיוטל עליו בגין התיק דנן, וחציו במצטבר.

סיכום

23. על יסוד כלל השיקולים שמניתי לעיל, החלטתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר בן 24 חודשים, בניכוי תקופת מעצרו (מיום 9.2.18 עד יום 12.2.18);

ב. הפעלת המאסר המותנה שנגזר על הנאשם בפ"ל 9110-08-16, חציו בחופף וחציו במצטבר;

סך הכל יוטל על הנאשם מאסר בן 27 חודשי מאסר;

ג. מאסר בן 12 חודשים, אך הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יעבור עבירה שבה הורשע;

ד. קנס בסך 5,000 ₪, או 30 ימי מאסר תחתיו. הקנס ישולם ב-5 תשלומים, שווים ורצופים, החל ביום 1.4.2020 ובכל אחד בחודש, בחודשים שאחריו. אי תשלום שני תשלומים יוביל להעמדת כל יתרת הקנס לתשלום מיידי.

ה. פסילה מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 6 שנים מיום מעצרו;

ו. הפעלת עונש הפסילה מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה למשך 6 חודשים, שהוטל בתנאי בפ"ל 9110-08-16, כולו במצטבר;

סך הכל יפסל הנאשם מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 6 שנים ו-6 חודשים;

ז. פסילה מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של שנה, אך הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יעבור עבירה שבה הורשע;

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, י"א שבט תש"ף, 6 פברואר 2020, בנוכחות הצדדים.